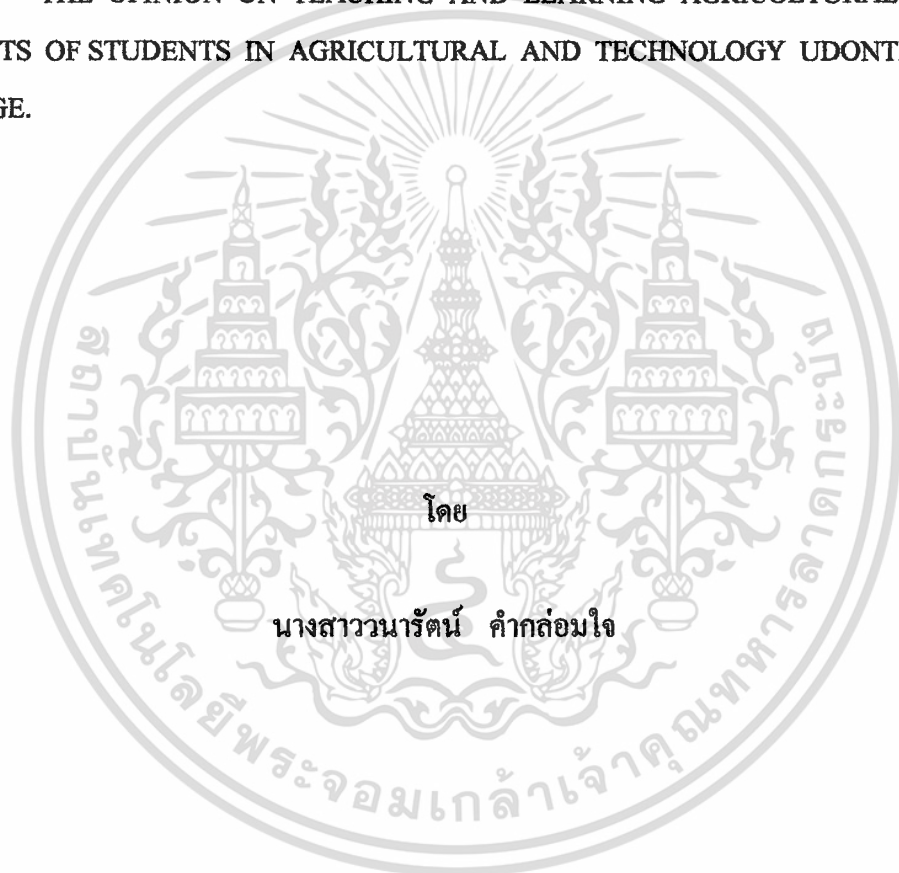

ปัญหาพิเศษ

เรื่อง

ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี

THE OPINION ON TEACHING AND LEARNING AGRICULTURAL
SUBJECTS OF STUDENTS IN AGRICULTURAL AND TECHNOLOGY UDONTHANI
COLLEGE.

นางสาวนารัตน์ คำกล่อมใจ

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร - การผลิตพืช

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

รพ.

ว 167 ค

ร 5A0

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ

ปีการศึกษา 2540

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 30390

วัน, เดือน, ปี 16 ก.ค. 2541

เพื่อเป็นการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
หรือการอื่นใดโดยไม่ได้รับอนุญาต หากพบให้ติดต่อแจ้งให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ มีการชี้แจงถึงวิธีการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาเข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน ข้อเสนอแนะอื่นๆ ของนักศึกษายังแบ่งออกเป็นด้านๆ ดังนี้ ด้านหลักสูตร นักศึกษาเห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ด้านผู้สอน นักศึกษาเห็นว่าควรมีการเตรียมตัวก่อนการสอน ด้านผู้เรียน นักศึกษาเห็นว่าควรมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือก่อนเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่าควรมีสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษาเห็นว่าควรแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง มีเกณฑ์การตัดสินที่แน่นอน ไม่ลำเอียง และควรวัดผลบ่อยๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับสถาบันการศึกษาอื่นที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ว่าจะแตกต่างจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีหรือไม่ เพื่อจะได้นำข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

การทำปัญหาพิเศษครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือจากหลายฝ่ายด้วยกัน โดยเฉพาะอาจารย์วันทนี โชติสกุล ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ อาจารย์วิไลย์ ปวงสุข และ อาจารย์ศศิธร จารุสมบัติ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำด้วยดีตลอดระยะเวลาการทำปัญหาพิเศษในครั้งนี้ นอกจากนี้ยังได้รับความสะดวกต่างๆ จากเจ้าหน้าที่ของภาควิชาครุศาสตร์เกษตรในการทำปัญหาพิเศษจนเกิดความสมบูรณ์ จึงขอขอบพระคุณทุกท่านที่กล่าวมา ณ โอกาสนี้ด้วย

หากปัญหาพิเศษมีข้อดีที่เป็นประโยชน์ต่อท่านขอขอบพระคุณนี้ให้แก่ บิดา มารดา และ ครอบครัว คำก่อกมลใจทุกคน ซึ่งให้การสนับสนุนด้านทุนทรัพย์และกำลังใจ รวมทั้งครู - อาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน

นางสาวนารัตน์ คำก่อกมลใจ

9 มีนาคม 2541

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อปัญหาพิเศษ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตของปัญหา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 หลักการและสาระสำคัญของหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4
2.2 การจัดการเรียนการสอน	6
2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ประชากร	15
3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	15
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	15
3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	15
3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะ ของแบบสอบถาม	15
3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม	16
3.3.4 วิธีดำเนินการส่งแบบสอบถาม	16
3.3.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	16
3.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	16
4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	19
4.1 ผลการวิจัย	19

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 ข้อวิจารณ์	34
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	36
5.1 สรุป	36
5.2 ข้อเสนอแนะ	38
5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป	39
บรรณานุกรม	40
ภาคผนวก	42

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา	19
2. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา ด้านหลักสูตร	22
3. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา ด้านผู้สอน	24
4. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา ด้านผู้เรียน	26
5. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	28
6. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล	29
7. แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ของนักศึกษา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน.....	30
8. แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านหลักสูตร.....	31
9. แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านผู้สอน	32
10. แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านผู้เรียน	33
11. แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	33
12. แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยจัดเป็นประเทศเกษตรกรรม การประกอบอาชีพเกษตรจึงนับเป็นอาชีพที่สำคัญของประเทศเป็นอย่างยิ่ง แต่ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมมักประสบปัญหานานาประการเนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดความรู้เกี่ยวกับการเกษตรแผนใหม่ส่งผลให้การผลิตและผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตไม่มีคุณภาพ และขาดการวางแผนในด้านการตลาดเพื่อจำหน่ายผลผลิต รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยพยายามที่จะแก้ไขปัญหานี้เสมอมาด้วยวิธีการต่างๆ เช่นการจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกร จัดให้มีการเรียนการสอนวิชาอาชีพเกษตรกรรมในหลักสูตรการศึกษา ระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูงหรือนำไปใช้ประกอบอาชีพต่อไป

หลักสูตรอาชีวศึกษาเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ทางด้านทักษะและการจัดการ เพื่อให้ผู้เรียนนำความรู้ทางด้านทักษะและการจัดการ ไปประกอบอาชีพเกษตรได้ ประสพการณ์จากการเรียนในชั้นเรียนแต่เพียงอย่างเดียวนับว่าไม่เพียงพอ ควรจะมีโครงการ ประสพการณ์ทางอาชีพและกิจกรรมการส่งเสริมการเรียนวิชาอาชีพเกษตรเพิ่มเติมด้วย

จังหวัดอุดรธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำไร่ ทำนา ทำสวน และมีสถาบันทางการศึกษาทางด้านอาชีวเกษตร คือ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี ตั้งอยู่ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าน่าจะได้มีการศึกษาถึงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของสถาบันแห่งนี้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้เสนอเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี

1.3 ขอบเขตของปัญหา

การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานีที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2540 ซึ่งเป็นประชากรจำนวน 80 คน โดยมุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ

1. หลักสูตร
2. ผู้สอน
3. ผู้เรียน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล

นิยามศัพท์

“ความคิดเห็น” หมายถึง ความรู้สึกส่วนตัวของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานีเกี่ยวกับ หลักสูตร ผู้สอน ผู้เรียน สื่อการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล

“การเรียนการสอน” หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรและประมวลการสอนรวมทั้งการจัดตัวบุคคลในการสอนและกิจกรรมเสริมหลักสูตร

“วิชาเกษตร” หมายถึง วิชาที่ศึกษาถึงกระบวนการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ตลอดจนการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อให้รู้จักวิธีการผลิตพืช และสัตว์ให้เป็นประโยชน์ต่อมนุษย์มากที่สุด

“นักศึกษา” หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี

“หลักสูตร” หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของกระทรวง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ศึกษาธิการที่ใช้ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี

“ผู้สอน” หมายถึง อาจารย์ที่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ในวิชาต่างๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง เพื่อให้นักศึกษาที่มุ่งมาเรียนในสายอาชีพเกษตร ได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในการที่จะไปประกอบอาชีพต่อไป

“ผู้เรียน” หมายถึง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีที่ทำหน้าที่ในการศึกษาหาความรู้ในวิชาเกษตรเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพต่อไป

“สื่อการเรียนการสอน” หมายถึง วัสดุและอุปกรณ์ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้สอนส่งหรือถ่ายทอดความรู้ถึงผู้เรียนและทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

“การวัดและประเมินผล” หมายถึง กระบวนการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนว่าบรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี
2. เป็นข้อเสนอแนะให้วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานีพิจารณาเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนวิชาเกษตรต่อไป
3. เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี ตามลำดับดังนี้

- 2.1 หลักการและสาระสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- 2.2 การจัดการเรียนการสอน
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการและสาระสำคัญของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พ.ศ. 2536 ประเภทวิชาเกษตรกรรม ได้เปิดสอนวิชาต่างๆ 11 สาขาวิชาดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2536 : 2 - 5)

1. สาขาวิชาพืชศาสตร์
2. สาขาวิชาสัตวศาสตร์
3. สาขาวิชาช่างกลเกษตร
4. สาขาวิชาธุรกิจเกษตร
5. สาขาวิชาอุตสาหกรรมเกษตร
6. สาขาวิชาการประมง
7. สาขาวิชาสัตวรักษ์
8. สาขาวิชาเทคโนโลยีภูมิทัศน์
9. สาขาวิชาเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม
10. สาขาวิชาเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว
11. สาขาวิชาเกษตรศาสตร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรระดับช่างเทคนิคตามลักษณะอาชีพต่อจากระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
2. เป็นหลักสูตรที่ต้องใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 2 ปีการศึกษา หรือ 4 ภาคเรียนปกติ ทั้งนี้จะต้องใช้เวลาเรียนไม่เกิน 6 ปี
3. เป็นหลักสูตรที่รับผู้เข้าเรียนที่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนด
4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนที่มีงานทำอยู่แล้วศึกษาเพิ่มเติมได้
5. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียน สามารถศึกษาหาความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิชาการ สถานประกอบการและสถานประกอบอาชีพอิสระได้
6. เป็นหลักสูตรที่จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติ และกิจกรรม เหมาะสมกับลักษณะของงานอาชีพต่าง ๆ

จุดหมาย

1. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ สามารถปฏิบัติงานในระดับช่างเทคนิค
2. เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่อสัมมาชีพ มีความภาคภูมิใจและมั่นใจในวิชาชีพที่เรียน
3. เพื่อพัฒนากิจนิสัย และวินัยในการทำงาน ให้มีจรรยาในวิชาชีพ มีความซื่อสัตย์ สุจริต ความขยันหมั่นเพียร ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบในการทำงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. เพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม รู้จักอนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมถูกต้อง
5. เพื่อให้เห็นคุณค่าและธำรงไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และศิลปวัฒนธรรมไทย มีความเลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

โครงสร้าง

โครงสร้างของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2536 แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา คือ

1. หมวดวิชาพื้นฐาน
2. หมวดวิชาชีพ
3. หมวดวิชาเลือกเสรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนหน่วยกิตและรายวิชาของแต่ละหมวดวิชาให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละประเภทวิชาและสาขาวิชา

2.2 การจัดการเรียนการสอน

Cater V . Good อ้างโดยอัญชลี แจ่มเจริญ (2523 : 55) ให้ความหมายการเรียนการสอนไว้ดังนี้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง ปฏิริยาตอบสนองหรือพฤติกรรม อันเนื่องมาจากบุคคลได้มีประสบการณ์ในขณะที่บุคคลนั้นมีสติสัมปชัญญะอันสมบูรณ์ บางครั้งอาจเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่รู้ตัวก็ได้

การสอน หมายถึง การจัดสถานการณ์ สภาพการณ์ หรือกิจกรรม เพื่อช่วยให้นักเรียนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมเกิดการเรียนรู้โดยง่าย

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 155) ให้ความหมายการเรียนการสอนไว้ดังนี้

การเรียนรู้ (Learning) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

การสอน คือ การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนรวมทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมและกิจกรรมให้เหมาะสมแก่การเรียนรู้ของเด็ก

Jerome S bruner ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการสอนไว้ว่า การสอนคือ การทำให้ความรู้และทักษะเกิดสัมฤทธิ์ผลอย่างดีที่สุด

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 111) การเรียนการสอน (instruction) คือ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน

กาญจนา คุณารักษ์ (2527 : 438) ในการจัดการเรียนการสอนครูจะต้องเข้าใจจุดหมายหลักการและโครงสร้างของหลักสูตร ต้องศึกษาหลักสูตร หนังสือเรียน แผนการสอน คู่มือครูและเอกสารประกอบหลักสูตรอื่นๆ ให้เข้าใจก่อนเข้าสอน ครูควรพร้อมที่จะปรับวิธีสอนที่เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่น โรงเรียน นักเรียน เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักปฏิบัติ และนำความรู้ที่ได้รับจากห้องเรียน โรงเรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ทวีป อภิสัทธี (2529 : 14) กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนการสอนมี 5 องค์ประกอบคือ

1. หลักสูตร
2. ผู้สอนหรือครู
3. ผู้เรียน
4. สื่อการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. หลักสูตร

หลักสูตรเป็นโครงการ แผน ข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง กิจกรรมและวัตถุประสงค์ต่างๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ความสามารถ โดยส่งเสริมให้เอากิจกรรมไปสู่วิทยภาพสูงสุดของตนเอง และรวมถึงลำดับของประสบการณ์ที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้สะสมด้วย ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักแปลความคิดไปสู่การปฏิบัติช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ด้วยตนเอง มีชีวิตอยู่ในโรงเรียน สังคม และโลกได้อย่างมีความสุข

กาญจนา คุมากรักษ์ (2527 : 439) กล่าวถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ตามแนวคิดของ ฮิลดา ทาบา และเฮอริริค ไวด์นิงคือ

1) วัตถุประสงค์ (objectives) จะเป็นแนวทางในการเตรียมการสอนทำให้ผู้สอนรู้ว่า จะสอนเนื้อหาอะไร สอนแก่ใคร จะสอนทำไม มีวัตถุประสงค์อย่างไรวิธีการวัดและประเมินผลอย่างไร

2) เนื้อหาวิชา (subject matter) หมายถึง สารของความรู้และประสบการณ์ในการแสวงหาความรู้ตามศาสตร์และสาขาวิชานั้น ๆ

3) วิธีสอนและจัดการดำเนินการ (method and organization) หมายถึง การแปลงวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ไปสู่การสอน

4) การประเมินผลตามหลักสูตร เป็นการประเมินเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ สมรรถภาพทักษะเจตคติและคุณสมบัติตามวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยใช้วัตถุประสงค์เป็นแนวทางในการประเมินผล

มะเตือ เสมา (มปป : 10-11) กล่าวไว้ว่า หลักสูตรเป็นแม่บทของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดองค์ประกอบต่างๆ ในโรงเรียน หน้าที่หลักของครูในการสอนเมื่อครูได้รับมอบหมายให้สอนรายวิชาหนึ่งวิชาใดครูจะต้องอ่านหลักสูตรหรือทำความเข้าใจกับหลักสูตรเป็นเบื้องต้น จะต้องถือเป็นภาระหน้าที่โดยตรง จะต้องรู้ว่าหลักสูตรโดยส่วนรวมเป็นอย่างไรให้กระจ่างชัด ส่วนสำคัญของหลักสูตรที่ต้องเข้าใจคือ หลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง แนวดำเนินการ เวลาเรียน การประเมินผล แล้วจึงทำความเข้าใจกับรายวิชาที่ได้รับมอบหมายให้สอน ในส่วนที่เป็นจุดมุ่งหมายของรายวิชา หรือกลุ่มรายวิชา หรือกลุ่มประสบการณ์สุดท้าย ทำความเข้าใจกับรายวิชาที่สอน เมื่อทำความเข้าใจแล้วก็จะเห็นภาพการสอนของหลักสูตรว่ามีทิศทางไปอย่างไรจะดำเนินงานต่อไปอย่างไร จึงจะนำเข้าสู่ห้องเรียนได้ ขึ้นก่อนที่จะนำหลักสูตรไปสู่ห้องเรียนภาระกิจของครูที่จะต้องทำ คือ โครงการหรือแผนการสอน

2. ผู้สอนหรือครู

ภิญโญ สาร (2536 : 167-169) กล่าวว่า วิชาผู้สอนนับว่าเป็นผู้มีบทบาทมากที่สุดในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผล ครูผู้สอนเป็นผู้ก่อให้เกิดการเรียนรู้ และพัฒนาการโดยรอบด้านขึ้นในตัวผู้เรียน ครูผู้สอนจึงต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเป็นผู้มีคุณธรรมในระดับวิทยุขนจะพึงปฏิบัติได้ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย ทั้งในแง่ของบุคลิกภาพต่างๆ ไป ความสัมพันธ์ต่อศิษย์และบทบาทต่อสังคมนอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่หาความรู้เพิ่มเติมและฝึกอบรมให้มีความรู้ ความสามารถก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป ตลอดกาล

พกา ถิตย์ธรรม (2524 : 170-171) กล่าวว่า วิชาผู้สอน จะต้องมีความรู้กว้างขวาง ทันสมัย ใจกว้าง และเป็นผู้ที่มีความคล่องตัวในทุกด้าน (Versatile)

ครูผู้สอนจะใช้วิธีการตามความเหมาะสมเพื่อช่วยให้การเรียนของนักเรียนเกิดความกลมกลืนผสมผสานเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกัน ได้เป็นการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน

วิชาต่างๆ ในบทเรียนแต่ละหน่วยจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความเข้าใจถึงต่างๆ ร่วมกัน และต่อเนื่องกัน ซึ่งป็นแนวทางอันเกิดประโยชน์ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถที่จะนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับ นำไปใช้ต่อไปได้ในชีวิตจริงที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันของเขาเพื่อการดำรงชีวิตที่สมบูรณ์อย่างถูกต้องและเหมาะสมตามจุดหมายที่ตั้งไว้

ชาญชัย ศรีไสยเพชร (2527 : 103) กล่าวว่า ลักษณะการสอนที่ดีมีดังนี้

- 1) ต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงมากที่สุด ด้วยการให้นักเรียน ได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง
- 2) ต้องมีจุดประสงค์ของบทเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินผลการเรียน
- 3) ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลตลอดจนประสบการณ์เดิมของเด็กมากกว่าที่จะเอาหลักสูตรเป็นเกณฑ์
- 4) ต้องมีการประเมินผลอยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้เพื่อให้แน่ใจว่าการสอน ได้ผลตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่วางไว้
- 5) ต้องมีการเตรียมการสอนอย่างดี การเตรียมการสอนนับว่าเป็นเทคนิคการสอนอย่างหนึ่ง เพื่อให้ครูจะได้ทราบว่าสอนอย่างไร ให้อุปกรณ์อะไรบ้าง
- 6) ต้องมีสื่อการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนสนใจและเข้าใจบทเรียน เช่น แผนภาพ รูปภาพ ของจริง

ชาญชัย อินทรประวัติ (2522 : 25) กล่าวถึงลักษณะการสอนที่ดีมีดังนี้

- 1) สอนให้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การเห็น การได้ยิน การฟัง การสัมผัส การได้กลิ่น และการชิมรส

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) สอนให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด
- 3) สอนให้เป็นธรรมชาติ สนุกสนาน น่าสนใจ
- 4) สอนโดยให้นักเรียนรู้จักคิด ใช้ความคิดของตนเองเพื่อเป็นการสนับสนุนความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน
- 5) ไม่ยึดมั่นกับการสอนวิธีใดวิธีหนึ่งแต่ควรจะมีวิธีการสอนหลายๆ วิธีให้เหมาะสมกับเนื้อหา มโนทัศน์ จุดมุ่งหมายและคุณลักษณะของผู้เรียน

ชาอูชัย ศรีไสยเพชร (2527 : 106) กล่าวไว้ว่าสิ่งสำคัญที่ทำให้การสอนประสบผลสำเร็จมีดังนี้

- 1) ผู้สอนบุคลิกภาพและความสามารถของผู้สอนมีอิทธิพลต่อการเรียนของผู้เรียน ผู้สอนจะต้องพัฒนาบุคลิกภาพของตนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน รู้จักเลือกเทคนิคและวิธีการสอนให้เหมาะสม ไม่ใช้วิธีสอนอย่างเดี๋ยวลดไป ควรตัดแปลงแก้ไขวิธีการสอนโดยใช้หลายๆ วิธีจึงจะทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่าย
- 2) ความเข้าใจของผู้สอนเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ การเรียนคือกระบวนการแก้ปัญหาเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียน ในด้านการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งเรียกว่าการเรียนรู้ ฉะนั้น การเรียนรู้จะเกิดจากการกระทำของผู้เรียน โดยตรง ในการสอนจึงควรจัดบรรยากาศทั้งภายในและนอกห้องเรียน เพื่อจูงใจให้ผู้เรียนได้กระทำพฤติกรรมต่างๆ ทำให้เกิดการเรียนรู้ ความเข้าใจ เกิดทักษะ มีเจตคติที่ดีและทราบซึ่งในการเรียน
- 3) เนื้อหาสาระจะต้องจัดลำดับเนื้อหาก่อนหลังอย่างมีระเบียบ ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการเรียนรู้อย่างรวดเร็ว
- 4) ผู้เรียน คือผลผลิตขั้นสุดท้ายของการเรียน ผู้เรียนมีความสามารถแตกต่างกัน บางคนสอนแล้วก็สามารถรู้ได้ทันที บางคนสอนครั้งแรกยังไม่รู้ไม่เข้าใจต้องสอนซ้ำใหม่ ดังนั้นในการศึกษาจึงมีการสอนทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อส่งเสริมความสามารถของแต่ละบุคคล
- 5) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน จะเป็นเครื่องบอกให้รู้ว่าเด็กจะประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ครูควรคำนึงถึงเด็กในฐานะเป็นบุคคลหนึ่งที่จะได้รับความต้องการทางพื้นฐาน และครูมีวิธีอย่างไรที่จะตอบสนองความต้องการของเด็กให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้และทำอย่างไรครูจึงจะเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของเด็กเพื่อความสำเร็จของการเรียนรู้และเจริญเติบโตเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ต่อไป

3. ผู้เรียน

วัลภา เทพหัสดิน (2528 : 2) กล่าวไว้ว่าผู้เรียนนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่ง การเรียนการสอนในสถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จอย่างเต็มที่หรือ ไม่นั้น ไม่ได้ขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยู่กับหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอนเท่านั้นหากต้องขึ้นอยู่กับผู้เรียนด้วยเพราะถ้าไม่มีนักเรียนครูก็ไม่มีการทำงาน หรือเมื่อผลิตนักเรียนออกไปขาดความรู้ ขาดคุณธรรม ไม่มีใครต้องการในสังคมก็ไม่มีใครจ้างนักเรียนไปทำงาน ไม่มีใครอยากมาเรียนในโรงเรียนนั้นๆ

ผกา ถิตย์ธรรม (2524 : 169-170) กล่าวไว้ว่า ผู้เรียนจะต้องทราบว่าตัวเขามีหน้าที่อย่างไร อะไรคือสิ่งสำคัญที่เขาควรจะทำปฏิบัติ เพื่อการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม ปัจจัยพื้นฐานของมนุษย์เพื่อการดำรงอยู่คือ ปัจจัย 4 ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรคและที่อยู่อาศัย ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลมีร่างกายที่สมบูรณ์ อันเป็นความพร้อมทางร่างกาย นักเรียนยังเป็นเด็กสิ่งต่างๆ ที่ได้มาจากบิดามารดา ผู้ปกครอง ในวัยเด็กนักเรียนยังไม่จำเป็นต้องไปหาสิ่งต่างๆ เหล่านี้ เพียงแต่นักเรียนจะต้องไปโรงเรียนอย่างมีความพร้อมด้านอุปกรณ์การเรียน พร้อมทั้งร่างกายที่แข็งแรง มีอาหารเพียงพอ ไม่ต้องทรมานกับความหิวอาหารมื้อเช้าและมื้อกลางวัน ถ้าทุกสิ่งมีพอเหมาะไม่ต้องอดอยากก็จะเกิดความพร้อมทางร่างกายควบคู่กับจิตใจ ถ้าบุคคลมีความพร้อมทั้ง 2 ด้านเขาก็จะมีความเข้มแข็งพอที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วย ความอดทนและเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี เป็นผู้มีชีวิตที่สมบูรณ์ แสดงว่าการเรียนการสอนเป็นผลดี นักเรียนมีความพร้อมที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคม

4. สื่อการเรียนการสอน

เป็นส่วนประกอบที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ง่ายมากขึ้น แบ่งออกเป็นหลายแบบ ได้แก่จำพวกเครื่องใช้ต่างๆ เช่น เครื่องฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง ซึ่งทางโรงเรียนจะจัดหาไว้ ถ้าทำได้สำหรับการจัดหาอุปกรณ์การสอนที่ครู อาจารย์ จัดทำเองควรจัดให้เหมาะสมกับบทเรียนควรใช้อุปกรณ์ให้คุ้มค่า ควรจัดหามาอย่าประหยัด อาจใช้วัสดุเหลือใช้ ไม่จำเป็นต้องใช้ของราคาแพงนำมาประดิษฐ์เป็นอุปกรณ์ง่าย เช่น กระจกฉายที่ใช้แล้วนำมาประดิษฐ์เป็นหุ่นต่างๆ เพื่อใช้ในการเล่นละคร เมื่อใช้แล้วควรเก็บไว้กับหน่วยอุปกรณ์เพื่อจะได้แบ่งกันใช้ให้คุ้มค่า อุปกรณ์มีหลายชนิดได้แก่ แบบจำลอง รูปแผนผังเมือง แผนที่รูปแบบจากวารสาร หนังสือพิมพ์ต่างๆ บัตรคำ ควรเลือกใช้ให้เหมาะสม

ไชยยศ เรื่องสุวรรณ (2526 : 30) กล่าวไว้ว่าคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนมีคุณค่าหรือลักษณะพิเศษต่างๆ ภายในตัวของสื่อเองและมีผลต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งคุณค่าของสื่อการเรียนการสอนโดยทั่วไปสรุปได้ดังนี้

- 1) ช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ของผู้เรียน
- 2) ทำให้เนื้อหาวิชาความรู้ที่สอนมีความหมายต่อนักเรียนมากขึ้น
- 3) เร้าความสนใจของผู้เรียน ทำให้ครูสามารถสอนและจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ได้กว้างขวางมากขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4) เป็นเครื่องมือชี้แนะการตอบสนองของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นการสอนโดยใช้เทคนิคแบบใดก็ตาม

5) สามารถเอาชนะขีดจำกัดต่างๆ ทางกายภาพได้

6) ทำให้ผู้เรียนได้พัฒนากระบวนการเรียนต่างๆ เช่นการแก้ปัญหา

7) เป็นเครื่องมือสำหรับครูในการวินิจฉัยผลการเรียนและช่วยในการสอนซ่อมเสริม

เทศน์ โชติเสถียร (2523 : 10) กล่าวไว้ว่าหลักในการใช้สื่อมีดังนี้

1) ตรวจสอบสภาพของห้องเรียนที่จะใช้อุปกรณ์ล่วงหน้า ดูการจัดที่นั่ง การตั้งจอเครื่อง

ฉาย สายไฟ ตลอดจนดูเรื่องแสงสว่างอื่นๆ อีกด้วยถ้าจำเป็น

2) เตรียมเครื่องมือต่างๆ ให้พร้อม

3) เตรียมจัดบรรยากาศของห้องให้มีอากาศถ่ายเทให้ดี แสงสว่างเพียงพอ

4) เตรียมแจกคำบรรยายประกอบการใช้อุปกรณ์และการสอน

5) ทดลองใช้อุปกรณ์นั้นๆ ถ้าเป็นไปได้ในสถานที่จริง

6) เมื่อผู้เรียนเข้าประจำที่ครูควรช่วยเขาเตรียมตัวและเตรียมใจ โดยบอกรายละเอียด

ต่างๆ

7) เตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ไว้เป็นลำดับก่อน หลัง

8) ใช้อุปกรณ์ต่างๆ ด้วยความมั่นใจและเทคนิคที่ถูกต้อง

9) เมื่อเสร็จแล้วควรนำเรื่องที่ได้ศึกษามาอภิปรายหรือจัดกิจกรรมอย่างอื่นฯ

5.การประเมินผล

อัญชลี แจ่มเจริญ (2523 : 275) กล่าวไว้ว่า การประเมินผล หมายถึง วิธีจะวัดพัฒนาการและความสามารถในด้านต่างๆ ของผู้เรียน โดยใช้เครื่องมือในการวัดที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ สิ่งที่ได้จากการวัดนั้นจะออกมาเป็นตัวเลขหรือเป็นคะแนน

ความมุ่งหมายของการวัด

1) ช่วยให้ครูทราบว่าได้ปฏิบัติสำเร็จไปตามความมุ่งหมายของการศึกษาเพียงใด

2) ช่วยให้ทราบถึงความเจริญงอกงาม และความสามารถของผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนและเข้าใจนักเรียนได้ดีขึ้น

3) ช่วยให้ทราบถึงการสอนของครู

4) ช่วยให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆ ในการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารต่างๆ ที่โรงเรียนจัดให้แก่ผู้เรียนเพื่อประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น

ผกา ศัตยธรรม (2524 : 15 - 16) กล่าวไว้ว่า การวัดและประเมินผลการเรียน หลังจากการสอนทุกครั้งครูควรมีการบันทึกผลการเรียนอย่างสม่ำเสมอ การบันทึกอาจทำทุกวัน หรือเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงเวลา 3 - 5 วัน ต่อครั้งการวัดผล ไม่ใช่จะทำแต่เฉพาะในตอนสอบแต่ละครั้งเท่านั้น ต้องทำบ่อยๆ และสม่ำเสมอ โดยกำหนดหลักเกณฑ์ในการวัดอย่างแน่นอนอาจทำเป็นตารางง่ายๆ ตามรายชื่อนักเรียนเพื่อไว้จัดรอยคะแนนหาความถี่เกี่ยวกับปริมาณมากน้อย และอีกแบบก็พิจารณาคุณภาพด้วย

การประเมินผลควรกระทำแบบที่เป็นหลักฐาน มีการบันทึกไว้อย่างสม่ำเสมอเพื่อกัน การหลงลืมหรือการคลาดเคลื่อน ต้องเก็บไว้เป็นหลักฐานในการพิจารณาผลเพื่อความถูกต้องแม่นยำ และเป็นธรรมต่อผู้ถูกประเมิน

บุญเสริม กุทธาภิรมย์ (2535 : 10) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผล ผู้สอนจะรู้ได้อย่างไรว่าเด็กมีพฤติกรรมการเรียนรู้ทางด้าน พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และกระบวนการแล้ว เด็กมีความรู้เรื่องท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดี มีความรักชื่นชม ภูมิใจในท้องถิ่นของตน หรือบรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรแล้ว การวัดผลและประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก ครูต้องดำเนินการวัดผลและประเมินผลให้ถูกต้องตามหลักการ การวัดและประเมินผลที่ดีมีลักษณะดังนี้

- 1) การวัดและประเมินต้องยึดจุดประสงค์เป็นหลัก
- 2) ครูต้องอยู่ใกล้ชิดกับเด็กและศึกษาพฤติกรรมของเด็กอย่างต่อเนื่อง ต้องเข้าใจผู้เรียนเป็นอย่างดี
- 3) การวัดและประเมินผลผู้เรียนต้องกระทำทั้งก่อนเรียน วัดการผ่านจุดประสงค์ การเรียนรู้และประเมินผลการเรียนรู้ปลายภาคหรือปลายปี
- 4) การวัดผลต้องใช้วิธีการ เครื่องมือหลายอย่างหรือมีการผสมกัน เช่น สังเกต บันทึก ความก้าวหน้า เก็บรวบรวมผลงาน การสัมภาษณ์ สอบถาม การใช้ข้อทดสอบเป็นต้น
- 5) เด็กคนใดบกพร่องมีจุดอ่อนในเรื่องใด ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมิน ต้องหาวิธีแก้ไข ข้อบกพร่องหรือสอนซ่อมเสริม
- 6) เมื่อประเมินผลแล้วต้องนำผลมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้น

ถ้าหากครูดำเนินการตามข้อเสนอแนะข้างต้นให้ความสำคัญต่อกระบวนการวัดผล ประเมินผล ปฏิบัติอย่างจริงจัง หากพบว่าเด็กคนไหนไม่บรรลุตามจุดหมายที่หลักสูตรกำหนด ขอให้ย้อนกลับไปทบทวนการสอนว่าบกพร่องที่จุดใด พบแล้วจงรีบแก้ไขปรับปรุง การวัดและประเมินผลคือขั้นตอนสุดท้ายที่จะตัดสินได้ว่านักเรียนของเรามีพฤติกรรมเรียนรู้ถาวร เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท้องถิ่น มีความรักผูกพัน ชื่นชมและมีความภูมิใจในท้องถิ่นของตนมากน้อยเพียงใด

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เทียนทอง กาป่า (2539 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความต้องการของนักศึกษาครุศาสตร์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร ผลการศึกษาพบว่า ความต้องการด้านการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลวิชาชีพเกษตร นักศึกษาต้องการให้ประเมินผลโดยใช้ข้อสอบแบบอัตนัยและปรนัยรวมกันอยู่ในระดับมาก ด้านการสอนภาคทฤษฎีและปฏิบัติวิชาชีพเกษตร นักศึกษาต้องการให้มีการศึกษา ค้นคว้าและเขียนรายงานอยู่ในระดับมาก ด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร นักศึกษาต้องการในด้านสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยอยู่ในระดับมาก และด้านลักษณะครูเกษตรที่สอนวิชาชีพเกษตร นักศึกษาต้องการครูที่ตรงต่อเวลาจำนวนมากที่สุด

เพ็ชร มหาโพด (2539 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครุศาสตร์เกษตรของนักศึกษาภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผลการศึกษาพบว่า ด้านหลักสูตรนักศึกษาเห็นว่า ควรมีการเพิ่มวิชาชีพใหม่ๆ เข้าไปในหลักสูตร ด้านผู้สอนนักศึกษาเห็นว่าผู้สอนควรมีความชำนาญในวิชาที่ตนสอน ด้านผู้เรียน นักศึกษาเห็นว่าควรตรงต่อเวลา ด้านสื่อการเรียนการสอน นักศึกษาเห็นว่าสื่อดิจิทัลควรมีความทันสมัยมากกว่าเดิม และด้านอื่นๆ นักศึกษาได้เสนอแนะว่าควรมีการหางานรองรับให้นักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

สุภกิจ วรรณรงค์ (2533 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้านมีดังนี้

ความคิดเห็นด้านจุดมุ่งหมายของการเรียนวิชาเกษตรกรรม นักศึกษามีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่ง 2 รายการคือ ต้องการเพิ่มพูนคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ต้องการมีทักษะทางการเกษตรเพิ่มขึ้น มีความเห็นด้วย 4 รายการคือ เกิดความรักงานในด้านเกษตรกรรม มีความสนใจในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพด้วยความมั่นใจ นำความรู้ในด้านเกษตรกรรมแนะนำเกษตรกรในชุมชน และมีความรู้ในด้านการเกษตร

ความคิดเห็นในด้านประโยชน์ที่ได้รับในการเรียนต่อวิชาเกษตรกรรม นักศึกษามีความเห็นด้วย 6 รายการ คือ วิชาเกษตรกรรมทำให้ท่านเป็นผู้มีความอดทน วิชาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการศึกษาต่อ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ประกอบอาชีพ มีความรับผิดชอบในงานเกษตรกรรม วิชาเกษตรกรรมทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นและเข้าในการตลาดการผลิต การบริโภคและการจำหน่ายผลผลิต

ความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมและการประเมินผล พบว่า นักศึกษาเห็นด้วย 14 รายการคือ มีการทดสอบย่อยระหว่างภาคเรียน ครูได้มอบหมายงานให้ทำทุกคน ครูเช็คชื่อเพื่อตรวจเวลาการมาเรียนของท่าน ผลการสอบเป็นไปด้วยความยุติธรรมได้หลักการเนื้อหาจากการเรียนทฤษฎี การเรียนภาคปฏิบัติ ครูสาธิตให้ดูก่อน ครูได้บอกถึงจุดมุ่งหมายของการเรียน ครูออกข้อสอบได้ครอบคลุมกับเนื้อหาที่เรียน เมื่อเกิดปัญหาครูสามารถอธิบายให้ท่านเข้าใจ มีการสอบหลังจากจบบทเรียน การเรียนภาคทฤษฎีครูได้แนะนำท่านทุกคนจนเข้าใจ อุปกรณ์ภาคปฏิบัติครูเตรียมให้พร้อม เนื้อหาที่ครูสอนตรงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้และครูสอนเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนเข้าใจง่าย

ความคิดเห็นด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน นักศึกษามีความเห็นด้วย 6 รายการคือ หนังสืออ่านประกอบสามารถค้นหาได้ในห้องสมุด ครูใช้สื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา เครื่องมือและอุปกรณ์ภาคปฏิบัติมีความเหมาะสม สภาพเครื่องมือและวัสดุฝึกอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี ครูใช้วารสาร จุลสาร เอกสารการวิจัยต่างๆ เพื่อประกอบการสอน

ดาวสวรรค์ อันภักดี (2539 : เนื้อความย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเลือกเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2539 ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เลือกเรียนวิชาเกษตรส่วนมากสนใจวิชาไม้ดอกไม้ประดับ

สำหรับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนวิชาเลือกเกษตร พบว่าการเรียนเกษตรทำให้นักเรียนเกิดความขยันและอดทนอยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับครูผู้สอนพบว่าครูผู้สอนมีความรักในการสอนและอบรมศิษย์ มีอารมณ์ขัน ยิ้มแย้ม แจ่มใส สนใจติดตามงานที่มอบหมายอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะ ครูผู้สอนควรจะนำวิชาการสอนใหม่ๆ มาใช้เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียนให้สนใจในเนื้อหาและอยากไปศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมมากยิ่งขึ้น หลังจากการสอนเสร็จในแต่ละครั้งครูผู้สอนควรทำการทดสอบเด็กเพื่อจะได้รู้ข้อบกพร่องต่างๆ ในกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี ปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งหมด 80 คน ซึ่งแยกเป็นสาขาวิชาต่างๆ ดังนี้คือ

- สาขาวิชาพืชศาสตร์	จำนวน 20 คน
- สาขาวิชาสัตวศาสตร์	จำนวน 17 คน
- สาขาวิชาช่างกลเกษตร	จำนวน 20 คน
- สาขาวิชาการประมง	จำนวน 23 คน

3.2 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ไม่มีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ใช้ประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี ปีการศึกษา 2540 มีจำนวนทั้งหมด 80 คน

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน วิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุตรธานี

3.3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถามและลักษณะของแบบสอบถาม

ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตร เอกสาร และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

วิชาเกษตร

2) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) กำหนดประเด็นของการวิจัย และแบ่งคำถามออกเป็นหมวดหมู่หรือให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัย

4) ศึกษาและปรับปรุงรูปแบบคำถาม

5) ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ลักษณะ ของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ

- ด้านหลักสูตร
- ด้านผู้สอน
- ด้านผู้เรียน
- ด้านสื่อการเรียนการสอน
- ด้านการวัดและประเมินผล

3.3.3 การทดลองใช้แบบสอบถาม

นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2540 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีนครราชสีมา จำนวน 20 ชุด เพื่อนำกลับมาปรับปรุงให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.3.4 วิธีการดำเนินการส่งแบบสอบถาม

เดินทางไปแจกแบบสอบถาม จำนวน 80 ชุด ให้ประชากรโดยตรง และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง

3.3.5 จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

แบบสอบถามที่แจกให้นักศึกษาตอบมีจำนวนทั้งสิ้น 80 ชุด ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 72 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 จำนวนแบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืนมีจำนวน 8 ชุด เนื่องจากนักศึกษาไม่มาเรียนในวันที่ไปเก็บแบบสอบถาม

3.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามมาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ แล้วจึงนำข้อมูลที่ในแต่ละฉบับมาทำการรวบรวม และแบ่งเป็นหมวดหมู่เพื่อนำไปวิเคราะห์ค่าทางสถิติดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาแจกแจงความถี่
2. นำข้อมูลที่ได้มาหาค่าร้อยละ โดยใช้สูตร

- ค่าร้อยละ

$$\text{สูตร ร้อยละ} = \frac{X}{N} \times 100$$

กำหนดให้ X = จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถามข้อนั้น

N = จำนวนประชากรทั้งหมดที่ตอบแบบสอบถาม

3. การคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย โดยให้คะแนนคำตอบที่กำหนดไว้ในด้านความคิดเห็นดังนี้ (ประคอง กรรมสูตร, 2528 : 60)

5 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนมาก

3 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนน้อย

1 คะแนน หมายถึง ระดับความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนน้อยที่สุด

- การหาค่าคะแนนเฉลี่ย

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

กำหนดให้ $\bar{X}$ = ค่าคะแนนเฉลี่ย

X = คะแนนที่กำหนดการประเมินค่าเป็น 5, 4, 3, 2, 1

f = ความถี่ของคะแนน

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (ประคอง กรรมสูตร, 2528 : 66)

4.50 - 5.00 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยมาก

2.50 - 3.39 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ระดับความคิดเห็นที่เห็นด้วยน้อยที่สุด

4. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S. D.) (ประคอง กรรมสูตร, 2528 : 70)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \frac{(\sum fx)^2}{N}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- กำหนดให้ S.D. = ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 Σ = ผลรวม
 f = ความถี่ของคะแนนแต่ละชั้น
 x = จุดกึ่งกลางของคะแนนแต่ละชั้น
 N = จำนวนประชากรทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

4.1 ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	49	68.05
หญิง	23	31.95
รวม	72	100.00
2. สาขาวิชาที่เรียน		
การประมง	22	30.55
พืชศาสตร์	20	27.77
สัตวศาสตร์	17	23.61
ช่างกลเกษตร	13	18.05
รวม	72	100.00
3. เหตุผลที่เลือกเรียนสถานศึกษาแห่งนี้		
ต้องการประกอบอาชีพเกษตร	35	48.61
ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	27	37.50
เพื่อนและรุ่นพี่แนะนำชักชวน	5	6.94
ไม่ตอบคำถาม	5	6.94
รวม	72	100.00
4. คะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา		
1.50 - 2.49	16	22.22
2.50 - 3.49	35	48.61

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3.50 - 4.00	12	16.66
ไม่ตอบคำถาม	9	12.50
รวม	72	100.00
5. อาชีพบิดา		
เกษตรกรกรรม	43	59.72
รับราชการ	15	20.83
รับจ้าง	8	11.11
ค้าขาย	4	5.56
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	2	2.50
รวม	72	100.00
6. อาชีพมารดา		
เกษตรกรกรรม	48	66.66
แม่บ้าน	9	12.50
รับราชการ	5	6.94
รับจ้าง	5	6.94
ค้าขาย	4	5.55
ไม่ตอบคำถาม	1	1.38
รวม	72	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา จากการวิจัยพบว่า นักศึกษา จำนวน 72 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 68.05 และที่เหลือเป็นเพศหญิงร้อยละ 31.95 เรียนสาขาวิชาการประมงมากที่สุด ร้อยละ 30.55 รองลงมาเรียนสาขาวิชาพืชศาสตร์ ร้อยละ 27.77 สาขาวิชาสัตวศาสตร์ ร้อยละ 23.61 และสาขาวิชาช่างกลเกษตร ร้อยละ 18.05 เหตุผลที่นักศึกษา เลือกเรียนในสถานศึกษาแห่งนี้มากที่สุดคือ ต้องการประกอบอาชีพเกษตร ร้อยละ 48.61 รองลงมา คือต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ร้อยละ 37.50 เพื่อนและรุ่นพี่แนะนำชักชวน ร้อยละ 6.94 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ ร้อยละ 6.94 ส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49 คิดเป็นร้อยละ 48.61 รองลงมามีคะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49 คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระดับคะแนน เฉลี่ย 3.50 - 4.00 ร้อยละ 16.66 และมีผู้ไม่ตอบแบบสอบถามข้อนี้ร้อยละ 12.50 บิดาของ นักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 59.72 รองลงมาประกอบอาชีพ รับราชการ ร้อยละ 20.83 รับจ้าง ร้อยละ 11.11 ค้าขาย ร้อยละ 5.56 และพนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 2.50 มารดาของนักศึกษาส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 66.66 รองลงมาประกอบอาชีพ แม่บ้าน ร้อยละ 12.50 รับราชการและรับจ้าง ร้อยละ 6.94 ค้าขาย ร้อยละ 5.55 และมีผู้ไม่ตอบ แบบสอบถามร้อยละ 1.38 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ก ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านหลักสูตร

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียน การสอนวิชาเกษตร			ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด (2 ปี) มีความเหมาะสมกับนักศึกษา	4.03	1.07	มาก	1
2. เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ	3.92	0.95	มาก	2
3. หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน	3.74	0.83	มาก	3
4. รายวิชาเลือกที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น	3.71	0.93	มาก	4
5. เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อ	3.71	1.09	มาก	4
6. ความยากง่ายของรายวิชาในหลักสูตร	3.64	0.89	มาก	6
7. จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับนักศึกษา	3.60	0.88	มาก	7
8. ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในหลักสูตร	3.51	0.87	มาก	8
9. โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้เหมาะสมกับนักศึกษา	3.50	1.04	มาก	9
10. รายวิชาในแผนการเรียนแต่ละภาคมีความเหมาะสม	3.49	1.01	ปานกลาง	10
11. ความต่อเนื่องของรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร	3.17	1.00	ปานกลาง	11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นด้านหลักสูตรในระดับมาก 9 รายการ คือ

- 1) ระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด (2 ปี) มีความเหมาะสมกับนักศึกษา
- 2) เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ
- 3) หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน
- 4) รายวิชาเลือกที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น และเนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อ
- 6) ความยากง่ายของรายวิชาในหลักสูตร
- 7) จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับนักศึกษา
- 8) ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในหลักสูตร
- 9) โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้เหมาะสมกับนักศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.03, 3.92, 3.74, 3.71, 3.64, 3.60, 3.51, 3.50 ตามลำดับ และนักศึกษามีความคิดเห็นระดับปานกลาง 2 รายการ คือ

- 1) รายวิชาในแผนการเรียนแต่ละภาคมีความเหมาะสม
- 2) ความต่อเนื่องของรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.49, 3.17 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านผู้สอน

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. มีความรู้และทักษะในด้านการเกษตร	4.06	0.88	มาก	1
2. มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกันเองกับนักศึกษา	3.97	0.96	มาก	2
3. มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการสอนเป็นอย่างดี	3.83	0.80	มาก	3
4. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	3.76	0.91	มาก	4
5. มีการสอนตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา	3.71	0.79	มาก	5
6. มีบุคลิกภาพดี	3.68	1.03	มาก	6
7. มีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยเสมอ	3.67	0.87	มาก	7
8. มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอน	3.65	0.88	มาก	8
9. ขณะทำการสอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาโดยทั่วถึง	3.64	1.18	มาก	9
10. มีการสอน โดยเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง	3.63	0.92	มาก	10
11. เลือกเทคนิคและวิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา	3.61	0.96	มาก	11
12. มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม	3.53	1.05	มาก	12
13. มีการเสริมกำลังใจในระหว่างเรียน	3.19	1.10	ปานกลาง	13
14. มีการพานักศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา	2.40	1.33	น้อย	14
15. มีการสอนซ่อมเสริม	2.36	1.15	น้อย	15
16. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้และประสบการณ์ใหม่	2.17	1.08	น้อย	16

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 3 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาด้านผู้สอน นักศึกษามีความคิดเห็นด้านนี้ในระดับมาก 12 รายการ คือ 1) มีความรู้และทักษะในการเกษตร 2) มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกันเองกับนักศึกษา 3) มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการสอนเป็นอย่างดี 4) มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี 5) มีการสอนตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา 6) มีบุคลิกภาพดี 7) มีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยเสมอ 8) มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอน 9) ขณะทำการสอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาโดยทั่วถึง 10) มีการสอนโดยเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง 11) เลือกเทคนิคและวิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา 12) มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.06, 3.97, 3.83, 3.76, 3.71, 3.68, 3.67, 3.65, 3.64, 3.63, 3.61 และ 3.53 ตามลำดับ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับปานกลาง 1 รายการ คือ มีการเสริมกำลังใจในระหว่างเรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.19 นักศึกษามีความคิดเห็นระดับน้อย 3 รายการ คือ 1) มีการพานักศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา 2) มีการสอนซ่อมเสริม 3) เชิญวิทยากรมาให้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.40, 2.36 และ 2.17 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านผู้เรียน

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร			ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.06	0.93	มาก	1
2. มีความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน	3.97	0.90	มาก	2
3. มีความรับผิดชอบเข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ	3.72	1.08	มาก	3
4. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ	3.72	0.99	มาก	3
5. มีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละวิชา	3.63	0.95	มาก	5
6. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้	3.54	0.93	มาก	6
7. มีการศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน	3.46	1.14	ปานกลาง	7
8. มีความรู้พื้นฐานทางการเกษตรจากสถานศึกษาเดิมเป็นอย่างดี	3.10	0.86	ปานกลาง	8
9. มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนในแต่ละวิชา	3.04	0.86	ปานกลาง	9
10. มีการทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว	2.09	0.94	น้อย	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านผู้เรียน นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 6 รายการ คือ 1) มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น 2) มีความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน 3) มีความรับผิดชอบเข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ 4) มีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละวิชา 5) สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.06, 3.97, 3.72, 3.63 และ 3.54 ตามลำดับ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 รายการ คือ 1) มีการศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน 2) มีความรู้พื้นฐานทางการเกษตรจากสถานศึกษาเดิมเป็นอย่างดี 3) มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนในแต่ละวิชา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.46, 3.10 และ 3.04 ตามลำดับ และนักศึกษามีความคิดเห็นในระดับน้อย 1 รายการ คือ มีการทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.09

ตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน	3.60	0.91	มาก	1
2. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย	3.31	0.95	ปานกลาง	2
3. สถานที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	3.06	1.19	ปานกลาง	3
4. วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพดีใช้งานได้	2.99	0.96	ปานกลาง	4
5. จำนวนวัสดุอุปกรณ์ในการสอนและการปฏิบัติงานมีเพียงพอ	2.89	1.06	ปานกลาง	5
6. ตำรา/เอกสารทางการเกษตรสำหรับให้นักศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้ามีเพียงพอและทันสมัย	2.71	1.16	ปานกลาง	6
7. การให้บริการเบิก/ยืมอุปกรณ์มีความสะดวกและรวดเร็ว	2.64	1.04	ปานกลาง	7

จากตารางที่ 5 พบว่าความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านสื่อการเรียนการสอน ในระดับมาก 1 รายการ คือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.60 นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 6 รายการ คือ 1) สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย 2) สถานที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา 3) วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพดีใช้งานได้ 4) จำนวนวัสดุอุปกรณ์ในการสอนและการปฏิบัติงานมีเพียงพอ 5) ตำรา/เอกสารทางการเกษตรสำหรับให้นักศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้ามีเพียงพอและทันสมัย 6) การให้บริการเบิก/ยืมอุปกรณ์มีความสะดวกและรวดเร็ว โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.31, 3.06, 2.99, 2.89, 2.71 และ 2.64 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร			ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. มีการชี้แจงถึงวิธีการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน	3.83	0.99	มาก	1
2. มีความยุติธรรม ปราศจากการลำเอียง	3.72	1.03	มาก	2
3. มีการประเมินผลตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้	3.68	0.94	มาก	3
4. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรปรับปรุงตนเอง	3.67	0.97	มาก	4
5. มีการทดสอบโดยการฝึกปฏิบัติจริง	3.63	1.11	มาก	5
6. แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสมแก่ระดับนักศึกษา	3.58	0.97	มาก	6
7. ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการประเมินผลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ของนักศึกษา	3.44	1.03	ปานกลาง	7

จากตารางที่ 6 พบว่าการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนของนักศึกษาด้านการวัดและประเมินผล นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 6 รายการ คือ 1) มีการชี้แจงถึงวิธีการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน 2) มีความยุติธรรม ปราศจากการลำเอียง 3) มีการประเมินผลตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ 4) แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรปรับปรุงตนเอง 5) มีการทดสอบโดยการฝึกปฏิบัติจริง 6) แบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสมแก่ระดับนักศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.83, 3.72, 3.68, 3.67, 3.63 และ 3.58 ตามลำดับ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการประเมินผลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ของนักศึกษา โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.44

ตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาโดยรวมทั้ง 5 ด้าน

รายการ	ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอน วิชาเกษตร โดยรวม			ลำดับ ที่
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	
1. ด้านการวัดและประเมินผล	3.65	1.00	มาก	1
2. ด้านหลักสูตร	3.63	0.96	มาก	2
3. ด้านผู้เรียน	3.42	0.96	ปานกลาง	3
4. ด้านสื่อการเรียนการสอน	3.02	1.03	ปานกลาง	4
5. ด้านผู้สอน	2.61	0.99	ปานกลาง	5

จากตารางที่ 7 พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาเกษตรโดยรวมในระดับมาก 2 ด้าน คือ 1) ด้านการวัดและประเมินผล 2) ด้านหลักสูตร โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.65 และ 3.63 ตามลำดับ และมีความคิดเห็นระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ 1) ด้านผู้เรียน 2) ด้านสื่อการเรียนการสอน 3) ด้านผู้สอน โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.42, 3.02 และ 2.61 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ข ข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร

ตารางที่ 8 แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านหลักสูตร

รายการ	จำนวน (คน) N= 31
1. ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย	11
2. ควรมีหลักสูตรที่แน่นอน ให้มีการเรียนต่อเนื่อง	6
3. เหมาะสมกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอยู่แล้ว	4
4. ควรให้หลักสูตรสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	4
5. ควรเปิดปริญญาตรี	2
6. ควรเพิ่มการปฏิบัติทางสาขาสัตวศาสตร์ให้มากกว่านี้	2
7. ควรเพิ่มเนื้อหาทางด้านวิชาเกษตรมากกว่านี้	1
8. ควรเพิ่มรายวิชาพื้นฐานมากกว่านี้	1

จากตารางที่ 8 พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านหลักสูตร คือ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย มากที่สุด จำนวน 11 คน รองลงมา คือ ควรมีหลักสูตรที่แน่นอน ให้มีการเรียนต่อเนื่อง จำนวน 6 คน เหมาะสมกับระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงอยู่แล้ว และควรให้หลักสูตรสอดคล้องกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวน 4 คนเท่ากัน ตามลำดับ

ตารางที่ 9 แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านผู้สอน

รายการ	จำนวน (คน) N= 26
1. ควรมีการเตรียมตัวก่อนการสอน	6
2. ควรหาความรู้ใหม่ๆ มาสอน	5
3. ควรสอนให้เต็มคาบ เนื้อหาต่อเนื่องกัน และสอนให้เข้าใจง่าย	5
4. ควรเอาใจใส่นักศึกษา	3
5. ควรอธิบายเนื้อหาให้ละเอียด	2
6. ควรมีความยุติธรรมในการประเมินผล	2
7. ควรเป็นกันเองกับนักศึกษามากกว่านี้	1
8. ควรเพิ่มจำนวนครูผู้สอน	1
9. ควรแยกงานส่วนตัวออกจากภาระงานที่ต้องสอน	1

จากตารางที่ 9 พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนด้านผู้สอน คือ ควรมีการเตรียมตัวก่อนการสอน มากที่สุด จำนวน 6 คน รองลงมา คือ ควรหาความรู้ใหม่ๆ มาสอน ควรสอนให้เต็มคาบ เนื้อหาต่อเนื่องกัน และสอนให้เข้าใจง่าย จำนวน 5 คนเท่ากัน และควรเอาใจใส่นักศึกษา จำนวน 3 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 10 แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านผู้เรียน

รายการ	จำนวน (คน) N= 21
1. ควรมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือก่อนเรียน	7
2. ควรจะมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่านี้	6
3. ควรมีความสนใจที่จะเรียนวิชาชีพเกษตร เพราะเป็นสิ่งที่น่าเรียนรู้	6
4. ควรมีความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาที่เรียน	1
5. ควรช่วยเหลือกันในการเรียน	1

จากตารางที่ 10 พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านผู้เรียน คือ ควรมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือก่อนเรียน มากที่สุด จำนวน 7 คน รองลงมา คือ ควรมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่านี้ และควรมีความสนใจที่จะเรียนวิชาชีพเกษตร เพราะเป็นสิ่งที่น่าเรียนรู้ จำนวน 6 คน เท่ากัน

ตารางที่ 11 แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านสื่อการเรียนการสอน

รายการ	จำนวน (คน) N= 35
1. ควรมีสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา	16
2. ควรปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเสมอ	15
3. ควรให้ความสะดวกในการเบิก/ยืมอุปกรณ์	4

จากตารางที่ 11 พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านสื่อการเรียนการสอน คือ ควรมีสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา มากที่สุด จำนวน 16 คน รองลงมา คือ ควรปรับปรุงสื่อให้ทันสมัยเสมอ จำนวน 15 คน ควรให้ความสะดวกในการเบิก / ยืมอุปกรณ์จำนวน 4 คน ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงข้อเสนอแนะของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ด้านการวัดและประเมินผล

รายการ	จำนวน (คน)
	N= 7
1. ควรแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง	2
2. ควรมีเกณฑ์การตัดสินที่แน่นอน ไม่ลำเอียง	2
3. ควรวัดผลบ่อยๆ	2
4. ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าจะมีการประเมินผล	1

จากตารางที่ 12 พบว่านักศึกษามีข้อเสนอแนะต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง ควรมีเกณฑ์การตัดสินที่แน่นอน ไม่ลำเอียง ควรวัดผลบ่อยๆ มากที่สุด จำนวนข้อละ 2 คนเท่ากัน รองลงมา คือ ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าว่าจะมีการประเมินผล จำนวน 1 คน ตามลำดับ

4.2 ข้อวิจารณ์

ผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยมาพิจารณาประเด็นที่น่าสนใจ และมีความสำคัญนำมาวิจารณ์ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แสดงว่าการเรียนทางสายอาชีพเกษตรส่วนใหญ่เป็นผู้ชาย เพราะต้องมีการปฏิบัติงานที่หนัก ซึ่งเป็นสาเหตุให้ผู้หญิงไม่ค่อยเรียนทางสายอาชีพเกษตร นักศึกษาส่วนมากเลือกเรียนสาขาวิชาการประมง เหตุผลที่เรียนสถานศึกษาแห่งนี้เพราะต้องการประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งบิดาและมารดาของผู้เรียนส่วนมากประกอบอาชีพเกษตร และจะนำเอาวิชาความรู้ที่ได้ไปพัฒนาอาชีพเกษตรของตนให้ดีขึ้น

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านหลักสูตร

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด (2 ปี) มีความเหมาะสมกับนักศึกษาในระดับมาก โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.03 เพราะการเรียน 2 ปี นักศึกษาที่จะได้ความรู้ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน อีกทั้งยังได้ไปฝึกงานทั้งในและนอกสถานศึกษาซึ่งมากพอที่จะออกไปประกอบอาชีพทางการเกษตรได้เป็นอย่างดี

3. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านผู้สอน

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนควรมีความรู้และทักษะในด้านการเกษตร เพราะครูจะเป็นผู้ถ่ายทอดวิทยาการต่างๆ มาสู่ผู้เรียนถ้าครูไม่มีความรู้และทักษะทางด้านเกษตรก็จะไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ให้แก่ผู้เรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวีป อภิลิทธิ์ (2529 : 14) ที่กล่าวว่าผู้สอนจะต้องมีความรู้สูงกว่าผู้เรียนมาก ๆ จึงจะเกิดผลดีแก่การถ่ายทอดความรู้ไปสู่ผู้เรียน

4. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านผู้เรียน

นักศึกษามีความคิดเห็นว่าผู้เรียนต้องมีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียน เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นในระดับมาก เพราะความรู้ที่ได้จากการศึกษาทางด้านเกษตรสามารถนำไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นได้ ซึ่งสายอาชีพเกษตรเป็นอาชีพหลักของคนไทย ในการประกอบอาชีพเกษตรและการศึกษาต่อต้องใช้ความอดทนต่อการทำงานหนัก ซึ่งสอดคล้องกับ สมบัติ พัฒนา (2528 หน้า 59 - 63) ที่ศึกษาพบว่าความมั่นใจในความรู้ ความสามารถที่ได้จากการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกอาชีพเกษตรเป็นสำคัญ

5. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านสื่อการเรียนการสอน

นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน เพราะสื่อการสอนที่ตรงกับเนื้อหาวิชาที่เรียนจะทำให้นักศึกษาได้เห็นของจริงและสามารถเรียนได้เข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ เบญจมาศ พิงบัว (2533 : เนื้อความย่อ) ที่ศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนควรใช้สื่อประกอบการสอนในแต่ละบทให้มากขึ้นจะทำให้เข้าใจเนื้อหาได้มากยิ่งขึ้น และควรปฏิบัติโดยของจริง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

6. ความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรด้านการวัดและประเมินผล

นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก คือ มีการชี้แจงถึงการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบจุดมุ่งหมายและความต้องการของอาจารย์ได้อย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังเป็นแรงจูงใจให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนขึ้นด้วย

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาและศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ประชากรของการศึกษา คือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี จำนวน 80 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะแบบปลายปิดและปลายเปิด

การศึกษาในครั้งนี้ได้แบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ก. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา และตอนที่ 2 ข. ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา เมื่อได้รับแบบสอบถามมาแล้วได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีคุณลักษณะเหมือนประชากร เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว นำข้อบกพร่องต่างๆ มาปรับปรุงให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น จากนั้นจึงนำไปเก็บกับประชากร จำนวน 80 คน โดยผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งได้กลับคืนมาจำนวน 72 ชุด คิดเป็นร้อยละ 90 เมื่อได้แบบสอบถามมาแล้วนำมาหาความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานซึ่งได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. สถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี จำนวน 72 คน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สาขาที่เลือกเรียนคือสาขาวิชาการประมง เหตุผลที่เลือกเรียนสถานศึกษาแห่งนี้เพราะ ต้องการประกอบอาชีพเกษตร คะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ผ่านมามีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.50 - 3.49 ผู้ปกครองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรม

2. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนด้านหลักสูตร พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนด้าน หลักสูตรในระดับมาก 9 รายการด้วยกัน คือ ระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด (2 ปี) มีความเหมาะสมกับนักศึกษา เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน รายวิชาเลือกที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมกับ

ท้องถิ่น เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อ ความยากง่ายของรายวิชาในหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับนักศึกษา ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในหลักสูตร และ โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้เหมาะสมกับนักศึกษา มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 2 รายการ คือ รายวิชาในแผนการเรียนแต่ละภาคมีความเหมาะสม และความต่อเนื่องของรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร

ด้านผู้สอน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นด้านผู้สอนในระดับมาก 12 รายการ คือ มีความรู้และทักษะในด้านการเกษตร มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกันเองกับนักศึกษา มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการสอนเป็นอย่างดี มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี มีการสอนตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา มีบุคลิกภาพดี มีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยเสมอ มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอน ขณะทำการสอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาโดยทั่วถึง มีการสอนโดยเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง เลือกเทคนิคและวิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา และมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 1 รายการ คือ มีการเสริมกำลังใจในระหว่างเรียน ความคิดเห็นในระดับน้อย 3 รายการ คือ มีการพานักศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา มีการสอนซ่อมเสริม และเชิญวิทยากรมาให้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ๆ

ด้านผู้เรียน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นด้านผู้เรียนในระดับมาก 6 รายการ คือ มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มีความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน มีความรับผิดชอบเข้าเรียนทุกวิชาอย่างสม่ำเสมอ ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ มีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละวิชา สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3 รายการ คือ มีการศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน มีความรู้พื้นฐานทางการเกษตรจากสถานศึกษาเดิมเป็นอย่างดี และมีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนในแต่ละวิชา ความคิดเห็นในระดับน้อย 1 รายการ คือ มีการทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว

ด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 1 รายการ คือ สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 6 รายการ คือ สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย สถานที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพดีใช้งานได้ จำนวนวัสดุอุปกรณ์ในการสอนและการปฏิบัติงานมีเพียงพอ ตำรา/เอกสารทางการเกษตรสำหรับให้นักศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้ามีเพียงพอและทันสมัย และการให้บริการเบิก/ยืมอุปกรณ์มีความสะดวกและรวดเร็ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่านักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก 6 รายการ คือ มีการชี้แจงถึงวิธีการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน มีความยุติธรรม ปราศจากการลำเอียง มีการประเมินผลตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรปรับปรุงตนเอง มีการทดสอบโดยการฝึกปฏิบัติจริง และแบบทดสอบมีความยากง่ายเหมาะสมแก่ระดับนักศึกษา มีความคิดเห็นปานกลาง 1 รายการ คือ ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการประเมินผลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ของนักศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาโดยรวมพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับมาก 2 รายการ คือ ด้านการวัดและประเมินผล และด้านหลักสูตร และมีความคิดเห็นในระดับปานกลาง 3 รายการ คือ ด้านผู้เรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านผู้สอน

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษามี 5 ด้าน โดยนักศึกษาส่วนใหญ่เสนอแนะว่า ด้านหลักสูตร ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ด้านผู้สอน ควรมีการเตรียมตัวก่อนการสอน ด้านผู้เรียน ควรมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือก่อนเรียน ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีสื่อให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ควรแจ้งผลการประเมินทุกครั้ง ควรมีเกณฑ์การตัดสินที่แน่นอนไม่ลำเอียง และควรวัดผลบ่อยๆ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ เพื่อนำผลการวิจัย ไปปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาเกษตรดังต่อไปนี้

1. ด้านผู้เรียน ผู้เรียนควรมีความกระตือรือร้นในการเรียนมากกว่านี้ ควรมีการทบทวนเนื้อหาที่ได้เรียนไปแล้ว และการเรียนควรให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เช่น การฝึกปฏิบัติ การทัศนศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นของจริงและเกิดความเข้าใจมากขึ้น อันจะเป็นผลให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล
2. ด้านสื่อการเรียนการสอน ควรมีการปรับปรุงสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัย มีจำนวนเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา และการเบิก/ขีมอุปกรณ์ควรให้ความสะดวกและรวดเร็วแก่นักศึกษาเพื่อนักศึกษาจะได้มีการเรียนรู้เร็วยิ่งขึ้นและปฏิบัติงานได้ดียิ่งขึ้น
3. ด้านผู้สอน ครูผู้สอนควรมีการเตรียมการสอน ควรหาความรู้ใหม่ๆ มาสอน ควรเป็นกันเองกับนักศึกษา และการสอนควรจะสอนเต็มคาบเรียน เนื้อหาการเรียนควรจะต้องเนื่องกันไปเรื่อยๆ เพื่อการสอนจะได้มีประสิทธิภาพ นักศึกษาได้รับความรู้อย่างเต็มที่

5.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการวิจัยเรื่องนี้กับสถาบันการศึกษาอื่น ที่เปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาเกษตรกรรม เพื่อจะได้ทราบผลการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตร ว่าจะแตกต่างจากวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุรธานีหรือไม่ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณารักษ์. หลักสูตรและการพัฒนา. นครปฐม : มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์, 2527.
- เกษณี โชติเสถียร. การใช้เทคโนโลยีทางการสอนในห้องเรียน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. ทักษะและเทคนิคการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, 2527.
- ชาญชัย อินทรประวัดี. วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุดภาค. กรุงเทพฯ : โครงการบริหารวิชาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2522.
- ไชยยศ เรืองสุวรรณ. การบริหารสื่อและเทคโนโลยีการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2526.
- ดาวสวรรค์ อันภักดี. “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเลือกเกษตรของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพรตพิทยพยัต กรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2539” ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539.
- ทวีป อภิลิทธิ. ยุทธศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 2,000 เล่ม. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยาการพิมพ์, 2529.
- เทียนทอง กาป่า. “ความต้องการของนักศึกษาครุศาสตร์เกษตรเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาชีพเกษตร” ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539.
- บุญเสริม ฤทธาภิรมย์. หลักสูตรการสอนให้คนรักถิ่น. ปีที่ 12 ฉบับที่ 11 (มิถุนายน - กันยายน). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2535.
- เบญจมาศ พึ่งบัว. “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรกรรมชลบุรี” ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2533.
- ประคอง วรรณสูตร. สถิติประยุกต์สำหรับครู. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2528.
- ผกา สัตยธรรม. เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เวียนแก้ว, 2524.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพ็ชร มหาโพด. “ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาชีพครูศาสตร์เกษตรของนักศึกษาภาค
วิชาครูศาสตร์เกษตร” ปัญหาพิเศษ. ภาควิชาครูศาสตร์เกษตร คณะครูศาสตร์
อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, 2539.

ภิญโญ สาร. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์การตำครุสภา, 2536.

มะเคื้อ เสม. หลักสูตรสู่การเรียนการสอนและการประเมินผล. กรุงเทพฯ : มปป, มปป.

วัลภา เทพหัสดิน. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.

ศึกษาธิการ กระทรวง. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (2536) ประเภทวิชาเกษตรกรรม.
มปป, 2536.

ศุภกิจ ะวางค์. “ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรกรรมระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยเกษตรกรรมศรีสะเกษ” ปัญหาพิเศษ. ภาควิชา
ครูศาสตร์เกษตร คณะครูศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง, 2533.

สมบัติ พัฒนา. ความคิดเห็นต่อการเลือกอาชีพเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง ของวิทยาลัยเกษตรกรรมในภาคกลาง” วิทยานิพนธ์ปริญญาโท. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

อัญชลี แจ่มจันทร์. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์. กรุงเทพฯ : เกลิมชัยการพิมพ์,
2523.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี

ชื่อผู้วิจัย นางสาวนารัตน์ คำกล่อมใจ

ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้สำหรับสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีอุดรธานี
  2. แบบสอบถามมีทั้งหมด 2 ตอน
    - ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
    - ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา
  3. กรุณาอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอนให้ละเอียด และตอบแบบสอบถามทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูลที่จะนำไปประกอบการวิจัย
  4. ข้อมูลที่ท่านตอบไม่มีผลต่อการเรียนของท่านแต่ประการใดและคำตอบของท่านจะถูกเก็บไว้เป็นความลับ
- งานวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีก็ต้องอาศัยความร่วมมือจากนักศึกษาในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริง

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวนารัตน์ คำกล่อมใจ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของนักศึกษา

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ( ) หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เพศ.....

( ) ชาย

( ) หญิง

2. สาขาวิชาที่ท่านศึกษา

( ) วิทยาศาสตร์

( ) สังคมศาสตร์

( ) การประมง

( ) อุตสาหกรรมเกษตร

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3. เหตุผลที่ท่านเลือกเรียนสถานศึกษาแห่งนี้เพราะ

( ) ต้องการประกอบอาชีพเกษตร

( ) ต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

( ) เพื่อนและรุ่นพี่แนะนำชักชวน

( ) สถานศึกษามีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของชุมชน

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

4. เกรดเฉลี่ยสะสมในภาคเรียนที่ผ่านมา .....

5. อาชีพบิดา

อาชีพมารดา

( ) รับราชการ

( ) รับราชการ

( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) พนักงานรัฐวิสาหกิจ

( ) รับจ้าง

( ) รับจ้าง

( ) เกษตรกรรม

( ) เกษตรกรรม

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ).....

( ) อื่นๆ (โปรดระบุ) .....

ตอนที่ 2 ก. ความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรของนักศึกษา

โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านในเรื่องต่างๆ เพียงช่องเดียว ระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมายดังนี้

- 5 หมายถึง มากที่สุด
- 4 หมายถึง มาก
- 3 หมายถึง ปานกลาง
- 2 หมายถึง น้อย
- 1 หมายถึง น้อยที่สุด

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
หลักสูตร					
1. หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
2. ระยะเวลาเรียนตามหลักสูตรกำหนด (2 ปี) มีความเหมาะสมกับนักศึกษา					
3. โครงสร้างของหลักสูตรที่กำหนดไว้เหมาะสมกับนักศึกษา					
4. จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้มีความเหมาะสมกับนักศึกษา					
5. ความเหมาะสมของจำนวนรายวิชาในหลักสูตร					
6. รายวิชาในแผนการเรียนแต่ละภาคมีความเหมาะสม					
7. ความต่อเนื่องของรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตร					
8. ความยากง่ายของรายวิชาในหลักสูตร					
9. รายวิชาเลือกที่กำหนดให้เรียนมีความเหมาะสมกับท้องถิ่น					
10. เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ					
11. เนื้อหาวิชาเกษตรเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการศึกษาต่อ					
ผู้สอน					
1. มีความรู้และทักษะในด้านการเกษตร					
2. มีความรับผิดชอบและกระตือรือร้นในการสอนเป็นอย่างดี					
3. มีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี					
4. เลือกเทคนิคและวิธีการสอนเหมาะสมกับเนื้อหา					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์การใช้งานเพื่อการศึกษานี้เท่านั้น เมื่อผู้เอาผิดเห็นไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. มีการพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยเสมอ 6. มีการสอนตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา 7. มีการจัดเตรียมเอกสารประกอบการเรียนการสอน 8. มีการสอน โดยเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง 9. มีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีส่วนร่วม 10. มีการเสริมกำลังใจในระหว่างเรียน 11. ขณะทำการสอนรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาโดยทั่วถึง 12. มีการสอนซ่อมเสริม 13. เชิญวิทยากรมาให้ความรู้และประสบการณ์ใหม่ 14. มีการพานักศึกษาดูงานนอกสถานศึกษา 15. มีบุคลิกภาพดี 16. มีมนุษยสัมพันธ์ เป็นกันเองกับนักศึกษา ผู้เรียน 1. มีความรู้พื้นฐานทางการเกษตรจากสถานศึกษาเดิมเป็นอย่างดี 2. มีความสนใจในสาขาวิชาที่เรียน 3. มีความกระตือรือร้นในการเรียนแต่ละวิชา 4. มีการเตรียมตัวล่วงหน้าก่อนที่จะเรียนในแต่ละวิชา 5. มีการทบทวนบทเรียนที่ได้เรียนไปแล้ว 6. มีความรับผิดชอบเข้าเรียนทุกวิชาสม่ำเสมอ 7. ให้ความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอนต่างๆ 8. มีการศึกษาหาความรู้ใหม่เพิ่มเติมนอกเหนือจากการเรียนในชั้นเรียน 9. สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้ 10. มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียนเพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายการ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
สื่อการเรียนการสอน					
1. สื่อการเรียนการสอนเหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชาที่เรียน					
2. สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัย					
3. จำนวนวัสดุอุปกรณ์ในการสอนและการปฏิบัติงานมีเพียงพอ					
4. วัสดุอุปกรณ์อยู่ในสภาพดีใช้งานได้					
5. การให้บริการเบิก/ยืมอุปกรณ์มีความสะดวกและรวดเร็ว					
6. ตำรา/เอกสารทางการเกษตรสำหรับให้นักศึกษาใช้ศึกษาค้นคว้ามีเพียงพอและทันสมัย					
7. สถานที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติมีความเหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนนักศึกษา					
การวัดและประเมินผล					
1. มีการชี้แจงถึงวิธีการวัดและประเมินผลการสอนให้นักศึกษาได้เข้าใจล่วงหน้าก่อนเริ่มสอน					
2. มีการประเมินผลตรงกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้					
3. ก่อนและหลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมีการประเมินผลเพื่อเป็นการทดสอบความรู้ของนักศึกษา					
4. มีการทดสอบโดยการฝึกปฏิบัติจริง					
5. แบบทดสอบมีความง่ายเหมาะสมแก่ระดับนักศึกษา					
6. แจ้งผลการประเมินให้นักศึกษาทราบทุกครั้งเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรับปรุงตนเอง					
7. มีความยุติธรรม ปราศจากการลำเอียง					

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่มีต่อการเรียนการสอนวิชาเกษตรนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้วในข้อ ก

1. หลักสูตร.....

.....

2. ผู้สอน .....

.....

3. ผู้เรียน.....

.....

4. สื่อการเรียนการสอน.....

.....

5. การวัดและประเมินผล .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....